

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2007, č. j. 1 Cad 50/2005 – 93,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal, aby Městský soud v Praze přezkoumal a zrušil rozhodnutí ministra práce a sociálních věcí ze dne 14. 6. 2005, č. j. 2005/7303, 15902, 20714/21/51, jímž o podání žalobce ze dne 28. 1. 2005 označeném jako rozklad proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 1. 2005, č. j. 2005/3491/21, o podání ze dne 11. 3. 2005 proti rozhodnutí téhož ministerstva ze dne 7. 3. 2005, č. j. 2005/12810/21, a o podnětu žalobce ze dne 6. 4. 2005 proti rozhodnutí téhož ministerstva ze dne 31. 3. 2005, č. j. 2005/18394/21, a č. j. 2005/18924/21, bylo rozhodnuto tak, že byla tato podání posouzena a přijata jako podněty k přezkoumání zákonnosti uvedených rozhodnutí ministerstva mimo odvolací řízení podle § 65 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Citované podněty neshledal ministr práce a sociálních věcí důvodnými. Vycházel z toho, že uvedenými rozhodnutími byla zamítnuta žalobcova odvolání proti rozhodnutím Krajského úřadu Olomouckého kraje o nepovolení obnovy řízení ve věci žádosti žalobce o dávku sociální péče. Ministr vysvětlil, že obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem a je možno ji povolit pouze z důvodů taxativně uvedených v § 62 odst. 1 správního řádu. Protože však z podání žalobce žádný z takových důvodů pro obnovu řízení nevyplýval, byl postup krajského úřadu i ministerstva

shledán zcela správným. Jelikož v případě žalobcem napadených rozhodnutí nebylo shledáno nic, co by nasvědčovalo rozporu s právním předpisem, nebyl ani důvod zahajovat přezkumné řízení.

Žalobce s tímto rozhodnutím nesouhlasil, navrhoval jeho zrušení pro rozpor s právními předpisy a současně podal návrh na vyslovení odkladného účinku žaloby a návrh na vydání předběžného opatření, jímž by soud uložil povinnost žalovanému platit žalobci od 1. 12. 2003 každý měsíc dávku sociální péče ve výši 7300 Kč. Dále žalobce požadoval, aby *dle občanského zákoníku* mu žalovaný uhradil majetkovou a nemajetkovou újmu.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 13. 9. 2005, č. j. 1 Cad 50/2005 – 28, řízení o žalobě o náhradu majetkové a nemajetkové újmy vyloučil k samostatnému projednání a rozhodnutí s odůvodněním, že v podání žalobce ze dne 23. 6. 2005 jsou zahrnuty dvě žaloby, které však nemohou být projednány společně, neboť tomu brání věcná příslušnost soudu.

Dalším usnesením ze dne 25. 1. 2006, č. j. 1 Cad 50/2005 – 32, uvedený soud nepřiznal žalobě odkladný účinek. Dalším usnesením z téhož dne, č. j. 1 Cad 50/2005 – 33, zamítl uvedený soud návrh na vydání předběžného opatření.

Obě usnesení žalobce napadl kasačními stížnostmi, které Nejvyšší správní soud odmítl jako nepřijatelné (svým usnesením ze dne 23. 8. 2006, č. j. 4 Ads 52/2006 – 45, a usnesením z téhož dne, č. j. 4 Ads 53/2006 – 49).

Městský soud v Praze následně rozhodl usnesením ze dne 15. 2. 2007, č. j. 1 Cad 50/2005 – 67, o podané žalobě tak, že ji odmítl, neboť rozhodnutí, jež bylo žalobou napadeno, není podle názoru městského soudu úkonem, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti žalobce, a proto žalobci nespovídá aktivní legitimace podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Toto usnesení žalobce napadl kasační stížností, v níž tvrdí, že napadené usnesení je *zcela zmatečné a samá lež* a soud je vydal v jeho nepřítomnosti, aniž k takovému postupu ovšem dal žalobce souhlas. Rovněž má za to, že v souzené věci mělo být rozhodnuto nikoli usnesením, ale rozsudkem. Vytýká soudu, že nespojil do jednoho řízení dalších jeho 50 (nebo 56 – údaj není dobře čitelný) žalob. Dále upozorňuje, že je Okresním soudem v Olomouci omezen ve způsobilosti k právním úkonům, a proto jsou veškeré úkony soudu neplatné. Pro řízení o kasační stížnosti požaduje ustanovit zástupcem advokáta JUDr. Víta Vohánku, který jej zastupuje v řízení před Městským soudem v Praze v dalších, dosud neskončených věcech. Závěrem žalobce žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

K žádosti o ustanovení zástupce pro řízení o právě uvedené kasační stížnosti Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 5. 2007, č. j. 1 Cad 50/2005 – 93, ustanovil stěžovateli zástupkyní Mgr. Dagmar Dřímálovou, advokátku, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6.

Toto usnesení napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností, o níž je tímto rozsudkem Nejvyššího správního soudu rozhodováno. V kasační stížnosti konstatuje, že v dalších neskončených věcech vedených u Městského soudu v Praze jej již zastupuje advokát JUDr. Vít Vohánka, a požaduje jeho ustanovení i ve věci této.

Vzhledem ke sdělení stěžovatele, obsaženému ve spise městského soudu, o omezení ve způsobilosti k právním úkonům, požádal Nejvyšší správní soud nejdříve Okresní soud

v Šumperku o ověření této informace a eventuální sdělení stavu řízení. Nejvyššímu správnímu soudu byl k výzvě předložen rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 15. 2. 2007, č. j. 40 P 335/88 – 999, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 8. 2007, č. j. 13 Co 371/2007 – 1126, a rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 16. 9. 1987, č. j. Nc 1565/86 – 42. Z nich Nejvyšší správní soud zjistil, že uvedeným rozsudkem Okresního soudu v Olomouci byl stěžovatel omezen ve způsobilosti k právním úkonům tak, že tento je schopen samostatně činit veškeré právní úkony, kromě právních úkonů v oblasti pracovněprávní, kde není schopen samostatně uzavírat pracovní smlouvy a vykonávat zaměstnání, v němž by odmítnutí příkazu z chorobných příčin mohlo vést k ohrožení vlastního nebo cizího zdraví, nebo ke značným hmotným škodám. Rozsudkem Okresního soudu v Šumperku ze dne 15. 2. 2007, č. j. 40 P 335/88 – 999, bylo zastaveno řízení zahájené usnesením Okresního soudu v Šumperku ze dne 7. 6. 1994, č. j. P 335/88 – 101, o změnu omezení způsobilosti k právním úkonům, případně o zbavení způsobilosti k právním úkonům S. M., nar. X. Dále bylo rozhodnuto tak, že se návrh S. M., podaný u Okresního soudu v Šumperku dne 11. 5. 2000, kterým se domáhal zrušení rozsudku Okresního soudu v Olomouci, č. j. Nc 1565/86 – 42, (17 Sen 16/87) podle ust. § 190 občanského soudního řádu, zamítá. Současně bylo rozhodnuto tak, že soud ponechává omezení stěžovatele ve způsobilosti k právním úkonům, jak bylo rozhodnuto rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 16. 9. 1987, č. j. Nc 1565/86 – 42, (17 Sen 16/87) tak, že tento je schopen samostatně činit veškeré právní úkony, kromě právních úkonů v oblasti pracovněprávní, kde není schopen samostatně uzavírat pracovní smlouvy a vykonávat zaměstnání, ve kterém by odmítnutí příkazu z chorobných příčin mohlo vést k ohrožení vlastního nebo cizího zdraví nebo ke značným hmotným škodám. K tomuto závěru dospěl uvedený soud na základě provedeného dokazování, kdy zejména ze znaleckého posudku z oboru psychiatrie zjistil, že u stěžovatele je nadále přítomna duševní porucha trvalého rázu, která mu i nadále brání samostatně činit právní úkony v oblasti pracovněprávní tak, jak bylo konstatováno ve výše již zmíněném rozsudku Okresního soudu v Olomouci. I když nyní dochází k progresi duševního onemocnění, nezjistil soud, že by stěžovatel nebyl schopen činit ostatní právní úkony. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 8. 2007, č. j. 13 Co 371/2007 – 1126, byl rozsudek Okresního soudu v Šumperku k odvolání stěžovatele v napadené části, tj ve výroku o zamítnutí návrhu stěžovatele na zrušení rozsudku Okresního soudu v Olomouci a na ponechání omezení ve způsobilosti k právním úkonům, potvrzen. V odůvodnění tohoto rozsudku Krajský soud konstatoval, že na základě provedeného dokazování nelze učinit jiný právní závěr, než učinil soud I. stupně, neboť nevznikly pochybnosti, že by v době předcházející řízení o způsobilosti k právním úkonům stěžovatele, jenž bylo ukončeno rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 16. 9. 1987, nebyly podmínky pro omezení způsobilosti k právním úkonům jmenovaného v provedeném rozsahu. I v současném řízení bylo znaleckým posudkem v oboru psychiatrie zjištěno, že stěžovatel nadále trpí duševní poruchou, pro kterou již byl omezen ve způsobilosti k právním úkonům, a to poruchou trvalou (paranoia persecutoria et querulans); jelikož nemoc je neléčena, postupně progreduje, chování se stává inadekvátní, kverulace je chorobná.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů [§ 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Z jejího obsahu lze zjistit, že se stěžovatel dovolává důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy tvrzené nezákonnosti, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Podle § 35 odst. 8 (dříve odst. 7) s. ř. s. může navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která by jinak měla být osvobozena od soudních poplatků a u níž je takové ochrany třeba, neboť jen tak lze v kvalifikovaných případech (za splnění § 35 odst. 8 s. ř. s.) dostat zásadě rovnosti, jež se promítá v zákonem výslovně vyjádřené zásadě rovného postavení účastníků podle § 36 odst. 1 s. ř. s. Má-li být tímto ustanovením založeno konkrétní subjektivní právo stěžovatele na odborné zastoupení osobou s právníkům vzděláním v řízení před soudem, pak toto právo je toliko právem na zástupce, jímž může být i advokát, nikoli však právem na konkrétního zástupce, kterého osoba navrhuje ustanovení zástupce ve svém návrhu označuje.

Má-li tedy stěžovatel za to, že ustanovení advokátky Mgr. Dagmar Dřímálové je nezákonné, případně že mu lze vytknout jakoukoli jinou nesprávnost, jež by se stěžovatele dotkla na jeho právech, Nejvyšší správní soud tomuto tvrzení nepřisvědčuje.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že ani žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nenáleží.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu